

Daniel Domscheit-Berg

**WIKILEAKS
PER DINS**

**La meva vida a la web
més perillosa del món**

Redacció de Tina Klopp

La Campana

*A totes aquelles persones que han arriscat tant
per fer un món més transparent i més just.
A tots els que han revelat secrets.*

Títol original: *Inside Wikileaks*

© Daniel Domscheit-Berg, 2011

© Ullstein Buchverlage GmbH, Berlin. Publicat per Econ Verlag, 2011

1a edició: març de 2011

© de la traducció, Ana Duque i Carles Andreu

© Edicions La Campana

Muntaner, 248, 1r, 2a

08021 Barcelona

Tel.: 93 453 16 65 / Fax: 93 451 89 18

campana@edicionslacampana.cat

www.edicionslacampana.cat

Disseny original coberta: Sabine Wimmer, Berlín

Adaptació coberta: Zink comunicació

ISBN: 978-84-96735-59-0

Dipòsit legal: B. 13.256 - 2011

Fotocomposició: EdiGestió (Barcelona)

Imprès a Romanyà/Valls. Capellades (Barcelona)

Índex

Nota preliminar

Pròleg

La primera trobada

WikiLeaks i Goliat. El cas de la banca Julius Bär

La secta i WikiLeaks

Primeres experiències amb els mitjans de comunicació

La visita del Julian

WikiLeaks i els diners

La lluita contra la censura a Internet

La idea del port franc dels mitjans de comunicació

Parada forçosa

Una llei per a Islàndia

De retorn a Berlín

El vídeo *Assassinat col·lateral*

La detenció de Bradley Manning

La nova estratègia dels mitjans de comunicació
en el cas dels *Diaris de la guerra de l'Afganistan*

Les acusacions a Suècia

La meva suspensió

Agreujament del conflicte

Els *Diaris de la guerra de l'Iraq*

Els telegrams nord-americans i la detenció del Julian

OpenLeaks

Epíleg

Agraïments

Cronologia de WikiLeaks

Nota preliminar

El 2007, quan vaig començar a col·laborar amb WikiLeaks, em vaig trobar immers en un projecte que tenia com a principal objectiu fer de mecanisme de control del poder exercit a porta tancada. La creació d'una plataforma que oferís transparència, arreu on la transparència estigués vetada, em va semblar una idea tan senzilla com genial.

Durant el temps en què vaig participar a WikiLeaks vaig aprendre de primera mà que la combinació de poder i secretisme condueix en darrer terme a la corrupció. Amb el transcurs dels mesos, WikiLeaks va evolucionar en una direcció que va començar a resultar inquietant per a la majoria dels components de l'equip, i això ens va conduir a abandonar el projecte el setembre del 2010. Abans d'aquesta data, havia tingut l'esperança que les meves opinions, expressades públicament i de manera diplomàtica en forma de crítica moderada, conduïssin a la supervisió del poder de WikiLeaks en mans d'un sol home, de la mateixa manera que en el cas d'altres organitzacions.

Però va ser justament al contrari. Mentre una reduïda part de l'opinió pública, familiaritzada de feia temps amb WikiLeaks, posava en entredit l'evolució que seguia i s'ho mirava des d'un punt de vista crític, la idea originària es va anar perdent en la voràgine de l'espectacle que oferien la plataforma de les revelacions i el seu fundador. El Julian i WikiLeaks,

una simbiosi inseparable que es va convertir en un fenomen pop. I això es deu, sobretot, al buit informatiu en què està immersa aquesta reservada organització que fa gala de transparència.

Com tants d'altres a qui havíem ofert una plataforma per a les seves revelacions, vaig decidir fer sortir a la llum el que s'hi amagava. No em va resultar fàcil, i durant molt de temps em vaig debatre entre els sentiments de lleialtat i la meua pròpia responsabilitat moral.

A WikiLeaks acostumàvem a dir que únicament un registre històric ben fet podia fer possible una millor comprensió del món. Amb aquest llibre he pres la determinació de fer la meua aportació a aquest ideal.

DANIEL DOMSCHEIT-BERG

Pròleg

Em vaig quedar mirant fixament el monitor. La pantalla negra, esquitxada de lletres verdes. Després de les últimes línies que havia escrit jo, encara hi van aparèixer un parell d'anotacions. Però ja no m'interessaven. Ja havia escrit les meves últimes paraules. No hi havia res més a dir. Era el final, per sempre.

El Julian no havia participat en el xat, o almenys no havia respost. Potser també estava assegut davant de l'ordinador, impassible, estupefacte o inquiet, en algun lloc de Suècia o on sigui que fos en aquell precís moment. No podia saber-ho, jo. Només sabia que no tornaria a parlar amb ell mai més.

El Zosch, el bar de la cantonada, acabava de tancar i vaig sentir com els últims clients sortien entonats i se'n anaven a agafar el tramvia. Faltava poc per a les dues de la matinada del 15 de setembre del 2010. Vaig deixar l'ordinador damunt l'escriptori i em vaig ajaçar sobre els coixins del sofà a la sala d'estar. Vaig obrir una novel·la de Terry Pratchett i vaig començar a llegir. ¿Què fas en una situació com aquesta?, ¿què farien d'altres? Vaig estar llegint durant hores. Em vaig quedar adormit en algun moment, bo i vestit, amb els mitjons que m'havia fet la meua àvia i el llibre sobre la panxa. En recordo el títol: *Bons presagis*.

¿Com t'ho fas, per deixar la feina, quan el lloc on treballaves era tot el teu món?, ¿com t'ho fas, quan no hi ha col·le-

gues a qui puguis donar la mà per acomiadar-te'n?, ¿com t'ho fas, quan només hi ha dues línies verdes escrites a tot drap en anglès, que fan del tot impossible que hi puguis tornar?, ¿com t'ho fas, quan encara no t'han clavat «la puntada de peu al cul» que t'envia de dret al carrer?

«Estàs acomiadat», m'havia comunicat el Julian per escrit ja feia unes quantes setmanes.

Com si ell fos l'únic que tingués poder de decisió. Ara, finalment, tot s'havia acabat.

Quan em vaig despertar l'endemà, tot semblava estar com sempre. La meva dona, el meu fill, el nostre desori acollidor... tot igual. Els raigs del sol il·luminaven el mateix racó de la sala a través de la finestra. I, no obstant això, tot era diferent. Una part de la meva vida, que al seu dia semblava que augurava un futur prometedor, s'havia convertit per sempre en passat, s'havia esfumat per sempre.

Havia finalitzat la relació amb la persona amb qui havia compartit els últims tres anys de la meva vida, per qui havia deixat la feina que tenia i havia desatès la nòvia, la família i els amics.

El xat havia estat durant anys la meva via preferent de comunicació amb el món exterior, tot sovint l'única via durant dies, quan treballava en una publicació concreta. No hi tornaria a entrar. El Julian m'havia denegat l'accés al meu compte de correu electrònic ja feia unes quantes setmanes. Fins i tot m'havia arribat a amenaçar amb la policia. En comptes de firmar un acord de confidencialitat, tal com m'havien recomanat altres components del grup, ara escric aquest llibre.

Temps enrere, el Julian i jo vam ser el millor amic l'un de l'altre, o com a mínim una cosa molt semblant (a hores d'ara, no estic segur que la figura del *millor amic* existeixi per a ell). En realitat, ja no estic segur de res pel que fa al Julian. De ve-

gades l'odio; tant, que tinc por de mi mateix, de la possibilitat d'exercir la violència física en el cas de trobar-me'l algun dia. Altres vegades penso que necessita la meva ajuda; cosa que no deixa de ser absurda, després de tot el que va passar. En ma vida havia conegut ningú amb una personalitat tan forta com Julian Assange. Tan liberal. Tan enèrgic. Tan genial. Tan paranoic. Tan obsessionat amb el poder. Tan megalòman.

Em fa l'efecte que puc dir que hem viscut plegats els millors moments de la nostra vida. I sóc conscient que és una vivència que no podem recuperar. Ara que han transcorregut un parell de mesos i els sentiments s'han apaivagat, crec que les coses havien d'anar d'aquesta manera. Però amb el cor a la mà he d'admetre que no canviaria aquests últims anys per res del món. Absolutament per res. I em temo molt que, encara que pogués tornar enrere, faria el mateix una altra vegada.

He viscut tant! He pogut submergir-me en els abismes i he jugat amb els engranatges del poder. He entès el funcionament de la corrupció i del blanqueig de diner i he vist qui mou els fils en el món de la política. En les trucades telefòniques que feia vaig haver d'utilitzar només telèfons encriptats a prova d'escoltes, vaig viatjar per tot el món i vaig rebre abraçades de persones agraïdes en ple carrer a Islàndia. Un dia em menjava una pizza amb el cèlebre periodista Seymour Hersh, l'endemà sortíem a les notícies del vespre i el dia següent la ministra Ursula von der Leyen em concedia una entrevista. Vaig tenir molt a veure amb l'actuació realitzada per activistes a través d'Internet per impedir una pèssima llei de censura a Alemanya, i també vaig col·laborar quan els diputats van aplanar el camí per a una llei favorable a la llibertat d'informació a Islàndia.

Julian Assange, el fundador de WikiLeaks, era el meu millor amic. Gràcies a WikiLeaks s'ha convertit en una cosa

semblant a una estrella del pop, en una de les figures mediàtiques més captivadores i forassenyades dels mitjans de comunicació actuals.

El que ens havia unit al Julian i a mi en el passat era el convenciment que un ordre mundial millor és possible. Al món amb què somiàvem no hi havia lloc per a mandatariis ni jerarquies, i ningú podria basar el seu poder en l'ocultació d'informació a altres persones, això constituiria la base per a una interrelació en igualtat. Aquesta era la idea per la qual lluitàvem, el projecte que junts vam desenvolupar i que vèiem créixer amb gran orgull.

Amb el pas del temps, WikiLeaks va esdevenir una cosa gran, molt més del que el 2007 m'hauria pogut imaginar. Em vaig unir al projecte gairebé per casualitat, a conseqüència de la meua curiositat. Érem un parell de joves pàl·lids obsessiunats per la informàtica que fins aleshores no havien destacat per la seva intel·ligència però que de la nit al dia es van convertir en personatges de la vida pública que van ensenyar què és la por a polítics, empresaris i alts comandaments militars del món. És probable que també hàgim protagonitzat els seus malsons. Amb tota certesa, molts deuen haver desitjat que no haguéssim existit mai. En el passat, aquesta havia estat una sensació agradable.

Hi va haver èpoques en què amb prou feines dormia del neguit de pensar en totes les coses apassionants que tindrien lloc l'endemà. Hi va haver un temps en què cada matí passava alguna cosa que em feia pensar que el món seria una mica millor. No hi ha ironia en aquestes paraules, n'estava realment convençut. Per ser sincer, he de dir que encara avui hi segueixo creient. Estic segur que el projecte era genial. Potser massa genial i tot per funcionar a la primera.

Però tampoc vaig poder dormir tranquil durant els últims mesos en què vaig estar a WikiLeaks. En aquest cas no era a

causa de l'expectació, sinó de la por, por davant el següent daltabaix, por que el projecte ens explotés a les mans, que alguna cosa decisiva es tornés a esguerrar, que alguna de les nostres fonts estigués en perill, que el Julian iniciés durant la nit un altre atac contra mi o contra qualsevol altre dels que abans havien estat els seus confidents més propers.

A la introducció que va redactar per a l'última filtració, el Julian va escriure que els despatxos diplomàtics dels ambaixadors americans revelarien les contradiccions entre la imatge pública i el que passava a porta tancada. Les persones tenien dret a saber què passava entre bastidors.

No és possible expressar-ho més bé: ha arribat el moment de mirar entre els bastidors de WikiLeaks.

La primera trobada

El setembre del 2007 vaig sentir parlar per primera vegada de WikiLeaks, va ser un bon amic qui me'n va dir alguna cosa. Aleshores visitàvem regularment cryptome.org, la pàgina web de John Young. Cryptome havia saltat a les portades dels diaris, entre altres motius, perquè el 1999 i el 2005 havia publicat una llista de noms d'agents de l'MI6, el Servei d'Intel·ligència Secret britànic. Cryptome.org publicava documents de persones que volien fer sortir a la llum informacions secretes sense córrer el risc de ser desemascarades com a traïdores o de ser encausades per haver-ho fet. En aquesta mateixa idea es fonamenta WikiLeaks.

És curiós, però en un primer moment molta gent donava per fet que darrere de WikiLeaks s'amagava un servei d'intel·ligència secret internacional, i que es tractava del que en diuen un *honeypot*; és a dir, que s'oferia una plataforma a tothom qui volgués divulgar una informació amb l'objectiu d'atrapar els delators tan bon punt carreguessin material realment explosiu a la pàgina. He d'admetre que jo era un d'aquests desconfiats.

Però el novembre del 2007 van aparèixer a wikileaks.org els manuals que utilitzaven a la badia de Guantánamo amb el títol *Camp Delta Standard Operating Procedures* (Procediments Operatius del Camp Delta), que revelaven les violacions dels drets humans i de la Convenció de Ginebra per

part dels Estats Units als camps de presoners ubicats a Cuba. De seguida se'm van fer evidents les conclusions següents:

En primer lloc, que la idea que WikiLeaks fos creació d'algun servei secret era absurda.

En segon lloc, que aquest projecte tenia potencial per assolir molta més importància encara que Cryptome.

I en tercer lloc, que WikiLeaks era una iniciativa molt positiva.

Per a aquelles persones que de bon començament han estat involucrades en comunitats de la xarxa, Internet no és un confús oceà de dades, sinó més aviat un petit veïnat. En cas de necessitar una valoració sobre un tema concret, sabia perfectament on m'havia d'adreçar. Així ho vaig fer, i en tots els casos vaig obtenir la mateixa resposta: «¿WikiLeaks? És fantàstic!» Això em va confirmar que havia de seguir l'evolució de WikiLeaks.

Em vaig registrar al xat que encara hi ha a la pàgina de WikiLeaks i vaig posar-m'hi en contacte. Immediatament vaig tenir la sensació que les persones que participaven al xat tenien una mentalitat semblant a la meua. Els interessaven les mateixes qüestions. Treballaven, com jo, a hores intempestives del dia o de la nit. Mantenien debats sobre temes socials. Creien que Internet oferia la possibilitat d'abordar els problemes des d'una perspectiva totalment nova. Un dia després vaig preguntar per primera vegada si hi podia col·laborar d'alguna manera. No vaig rebre cap resposta. Em vaig sentir desconcertat i en certa manera ofès. Però vaig seguir participant al xat.

La resposta va arribar dos dies després: «¿Segueixes interessat a treballar?» Era Julian Assange qui ho preguntava.

«I tant! Digue'm què puc fer», vaig contestar.

El Julian em va assignar un parell de feinetes poc importants. Em va demanar que endrecés WikiLeaks, que fes for-

matacions i que revisés continguts. Durant molt de temps no vaig tenir res a veure amb documents delicats. De seguida se'm va acudir la idea d'incloure WikiLeaks en el programa del XIV Chaos Communication Congress (24C3), la cita anual de *hackers* i altres protagonistes del món de la informàtica, que se celebra entre Nadal i Cap d'Any al Centre de Congressos de Berlín (BCC), organitzat pel Chaos Computer Club.

En aquell moment amb prou feines en sabia res, dels processos interns de WikiLeaks. Ni tan sols sabia quantes persones hi participaven, ni en quina infraestructura tècnica es basava. La meua imatge de WikiLeaks era la d'una organització de mida mitjana, amb un bon equip, sòlids fonaments tècnics i servidors arreu del món.

Jo tenia una feina fixa com a dissenyador de xarxes i responsable de la seva seguretat a Electronic Data Systems (EDS), una important empresa americana que gestionava les necessitats de TI (Tecnologia de la Informació) de clients civils, però també de l'àmbit militar, i que tenia la sucursal principal a Alemanya, a Rüsselsheim. Segons un acord tàcit amb els meus caps, no formava part de les meves funcions assessorar empreses d'armament, de manera que era responsable principalment de General Motors, i per tant d'Opel, com també d'unes quantes companyies aèries. Qualsevol persona que faci reserves de vols a través d'Internet és possible que estigui utilitzant tecnologies que vaig desenvolupar en aquella època.

Guanyava uns 50.000 euros a l'any. Era molt poc per la feina que feia, però no m'importava. Em vaig involucrar en l'Open Source Community, feia moltes més hores de les quaranta setmanals estipulades per contracte, i permanentment creava noves solucions, amb un rendiment valorat per tothom.

Els meus col·legues i jo ens permetíem les bromes típiques que fan els tècnics per mantenir el bon humor en aquesta

mena d'empreses: com a protesta per la deplorable qualitat del cafè, manipulàvem els menús de les màquines automàtiques perquè calgués fer freqüents operacions de manteniment en aquells aparells en teoria tan rendibles. O, per exemple, enviava regularment correus electrònics fent veure que era Déu a algun dels meus companys, de caràcter molt irascible, des de l'adreça god@eds.de, i observava d'amagat com s'enfadava encara més. I tot seguit n'hi enviava un altre: «Déu diu que no ens hem d'empipar tant.»

Vivia a Wiesbaden, la meua nòvia d'aleshores era una dona jove molt bonica, i sentia que era, en una paraula, feliç, però no estava en absolut eufòric. Portava una vida alegre i plena, però encara hi havia lloc per a alguna cosa més.

Una vegada, quan la relació amb el Julian ja estava molt deteriorada, em va dir que sense WikiLeaks jo no hauria estat ningú. I que només havia participat en el projecte perquè no sabia què fer amb la meua vida.

Tenia raó. WikiLeaks va ser el millor que m'havia passat fins aleshores a la vida.

I, no obstant això, abans de WikiLeaks, no m'avorria gens ni mica: havia instal·lat a la cuina de casa un servidor que tenia un consum anual de 8.500 kWh; m'escalfava el cap permanentment amb la creació d'estructures de xarxa i em reunia amb membres dels clubs del Caos locals. D'aquesta manera tenia els dies sobradament plens.

Però no posava els cinc sentits en cap d'aquestes activitats. Durant tots aquells anys havia percebut que em faltava alguna cosa, alguna cosa definitiva. Un sentit. Una missió que estava desitjant trobar, que veritablement anhelava i per la qual seria capaç de deixar-ho tot.

En aquell temps, el Chaos Computer Club era un important punt de referència per a mi, i les adreces de les sales del Club a Berlín van ser de les primeres que vaig anotar a l'agen-

da quan vaig arribar a la capital. Seria impossible descriure què era el que m'atreia tant dels seus membres. Tots demostraven una extravagància accentuada. Es tractava de persones creatives, intel·ligents, de vegades una mica esquerpes, que amb tota certesa no malgastaven el temps en relacions hipòcrites de falsa amistat. La seva suposada deficiència en habilitats socials quedava compensada per la lleialtat autèntica que manifestaven envers un nou membre del club tan bon punt era acceptat. Tots estaven ocupats les vint-i-quatre hores del dia en algun tema. Tots eren bons experts en els seus respectius àmbits d'especialització, ja fos *software* lliure, música electrònica, art visual o *hacker-stuff*, seguretat de TI, protecció de dades o espectacles de llum; és a dir, hi havia una gran varietat d'interessos.

A més, el Club presentava un avantatge decisiu en comparació de moltes altres comunitats similars: comptava amb un local de trobada. Per a les persones que passen bona part del seu temps en espais digitals, aquest és un atractiu gens menyspreable. Al Club podíem seure al voltant d'una taula i debatre qüestions cara a cara, i fins i tot, tal com vaig poder comprovar poc després, en situacions compromeses era possible passar la nit en un dels nombrosos sofàs que hi havia. El Club potenciava que els integrants que compartien aquell món es reunissin periòdicament, com era el cas del congrés anual al Centre de Congressos de Berlín (BCC), a l'Alexanderplatz.

A principis de desembre del 2007, el Julian s'havia posat en contacte amb mi a través del xat amb un breu missatge: «Ens veurem a Berlín. Estic impacient per fer aquesta conferència.»

La primera cosa que vaig pensar va ser: «Òndia, espero que hagi anat bé.» Fins ben poc abans que comencés el congrés no se sabia ben bé si la seva conferència estava programada o no. Havia fet tot el que m'era possible de fer per inclou-

re-la al programa, però els terminis de presentació s'havien acabat a l'agost. I, d'altra banda, em feia por haver esverat massa el galliner, si al final no apareixia ningú de WikiLeaks.

Com era habitual en ell, el Julian va aparèixer a l'últim moment. Però aleshores va resultar que la seva conferència no estava prevista. A hores d'ara encara no he aconseguit saber si el Julian va arribar a presentar el formulari que se li havia sol·licitat. És possible que els membres del Club no sabessin del tot què era WikiLeaks o que consideressin que no tenia rellevància. O potser havia estat l'actitud de desconfiança de nombrosos membres del Club envers WikiLeaks el motiu pel qual el Julian havia quedat fora del programa principal. En un principi, sobretot a Alemanya, vam haver de lluitar contra l'actitud recelosa del moviment de protecció de dades personals, que tenia el lema següent: «Protecció de dades privades *versus* ús de dades públiques.» Nosaltres ens posicionàvem en un punt intermedi, de manera que érem matèria de debat.

Fos pel que fos, la conferència de WikiLeaks no estava inclosa en el programa oficial. Els organitzadors ens van oferir com a única alternativa una sala al soterrani per fer-hi una breu presentació. I només arribar, el Julian ja havia tingut una discussió a les taquilles al negar-se a pagar l'entrada. Havia donat per fet que tenia entrada lliure perquè era un dels conferencians, però el personal de taquilla no era del mateix parer. Com que no constava a la llista de ponents, volien que afluiqués setanta euros.

El Julian va deixar la motxilla que portava a la sala de premsa (sovint era l'únic equipatge que duia) i va exigir la utilització d'aquella sala a partir d'aquell moment.

Es tractava d'una sala no gaire gran, amb el terra de rajoles fosques i una renglera de taules col·locades darrere de plafons de separació. La sala era en un extrem del primer pis,

al final del passadís. Les persianes estaven abaixades fins i tot de dia. Normalment la utilitzaven els periodistes per redactar els textos tranquil·lament amb els seus portàtils. El Julian va prendre possessió de la sala immediatament i va començar a treballar; o sigui: s'estava hores i hores immòbil assegut davant de l'ordinador, mentre teclejava amb força.

En el cas que algú volgués fer servir la sala, encara que només fos durant un quart d'hora, per fer una entrevista per a la ràdio, el Julian es negava a sortir o a picar les tecles més fluix.

Malgrat que els organitzadors s'esforçaven per desempaïllar-se d'aquell convidat tan tossut, el Julian considerava que tenia tot el dret de quedar-s'hi a passar la nit. I al final es va sortir amb la seva. Estic segur que va dormir sobre les taules, perquè les rajoles devien estar glaçades, acotxat amb la jaqueta.

La primera vegada que el vaig veure vaig pensar que era un tipus genial. Duia pantalons tot terreny de color verd oliu amb butxaques laterals, una camisa blanca immaculada i una armilla de llana verda. El Julian cridava l'atenció, destacava entre els altres amb la seva resplendent camisa blanca.

Era molt dinàmic, deseixit, es movia a gambades. Quan baixava les escales, els graons de fusta tremolaven. Hi ha persones que quan caminen sembla que estiguin fent una prova de resistència del terra amb cada passa. De vegades agafava embranzida, feia un salt i patinava amb les seves botes desgastades de color camell pel terra acabat d'encerar. O lliscava per la barana de l'escala i gairebé feia una volta de campana en l'aterratge. A mi tot allò també em divertia.

Ens vam veure per primera vegada al primer pis del Centre de Congressos de Berlín, on s'acabava l'escala de cargol. Aquell dia el local estava abarrotat. A la planta baixa, els visitants que havien arribat tard suplicaven que els deixessin entrar. S'acabava de superar el rècord de tres mil visitants, i tota

aquella multitud avançava a empentes fent molt xivarri a través del passadís del pavelló de congressos. En alguns moments es trigava un quart d'hora a recórrer vint metres en aquell embús. Al primer pis, al final de l'escala, hi havia una mica més de tranquil·litat. Recordo que a l'esquerra hi havia un sofà de cuir blanc amb vistes a l'Alexanderplatz. Durant els dies següents, aquest va ser el nostre punt de trobada. Quan un dels dos necessitava anar al lavabo o a buscar alguna cosa per menjar, l'altre es quedava guardant el lloc. En resposta a la mirada àvida dels esgotats assistents al congrés, ensenyàvem les dents.

Al principi ens estàvem hores i hores parlant. Després sovint només compartíem el sofà; el Julian treballava capficat en el seu ordinador i jo feia el mateix.

No sé què s'esperava el Julian quan va emprendre el viatge a Berlín. La sala del soterrani que ens havien assignat per a la presentació em resultava desagradable. Sort que era una sala petita, perquè van assistir a la conferència menys de vint persones, entre les quals no hi havia cap cara coneguda del Club, cosa que em va entristir molt. No podia comprendre per què la idea de WikiLeaks no semblava interessar a cap dels seus membres.

Vaig seure a primera fila, a la dreta, i vaig observar el Julian mentre parlava de WikiLeaks amb el seu encantador accent australià. El Julian portava sempre la mateixa roba. La resplendent camisa blanca que en la primera trobada m'havia enlluernat en aquells moments ja no em semblava tan impecable.

No sé si el Julian estava decebut per l'escàs públic que havia baixat al soterrani, però en tot cas ho va dissimular. Va parlar durant quaranta-cinc minuts i, quan va començar la ronda de preguntes, va respondre amb tranquil·litat als tres assistents que en van formular alguna.

Em va fer una mica de pena. Al cap i a la fi, s'havia hagut de gratar la butxaca per pagar el viatge. Durant la ponència, de tant en tant em girava cap als assistents i observava l'expressió una mica perplexa de la seva cara.

Més endavant tornaria a oferir aquella mateixa conferència de manera molt més gràfica, amb ajuda de més exemples, però aleshores el seu discurs encara era massa teòric. El Julian era inesgotable a l'hora de fer adeptes per a la seva idea. Gairebé ningú coneixia WikiLeaks i solien confondre'ns amb Wikipedia, així que durant uns quants mesos ens vam dedicar a parlar sobre WikiLeaks a qualsevol que ens volgués escoltar un parell de minuts, encara que es tractés només de tres persones. Avui dia ens coneix tothom. En aquella època qualsevol ànima era ben rebuda.

Quan aquells tres assistents ja no van tenir més preguntes, el Julian va recollir les seves coses i se'n va tornar al sofà per submergir-se una altra vegada en la seva feina.

Més tard vaig saber quins problemes hi havia hagut amb els organitzadors i que el Julian havia protagonitzat uns quants altercats amb alguns coneguts meus. Després del congrés, el Club, que en aquells temps era una mena de llar social per a mi, va mirar amb escepticisme WikiLeaks durant mesos. I jo no parava de preguntar-me per quin motiu devia ser.

L'actitud del Julian m'havia impressionat. Aquell vigorós australià no permetia que ningú l'importunés, ni que res l'apartés de la seva feina. Era un home molt culte i tenia una opinió molt clara sobre molts temes. El seu parer sobre la comunitat de *hackers*, per exemple, era completament oposat al meu. Considerava que eren idiotes, «inútils». Sovint jutjava la gent pel seu grau d'«utilitat», segons la seva pròpia definició d'«útil». Fins i tot els *hackers* especialment hàbils eren des del seu punt de vista idiotes, si no feien servir les seves capacitats per a un objectiu superior.

Els judicis del Julian sempre tenien un caràcter intransigent. Expressava la seva opinió sense que ningú l'hi demanés. I ja aleshores vaig pensar que devia causar mala impressió a molta gent amb els seus comentaris.

Teníem moltes coses de què parlar i plans per concretar. No em vaig plantejar si el comportament del Julian em resultava xocant o si hi podia confiar. No em vaig preguntar si podria arribar a tenir problemes seriosos al seu costat. Al contrari. M'afalagava que volgués treballar amb mi. Julian Assange no era només el fundador de WikiLeaks, sinó també Mendax (*mentider*, en llatí), membre de Subversius Internacionals: un dels *hackers* més importants, coautor d'*Underground*, un llibre molt valorat en determinats cercles. Ens vam entendre perfectament a la primera.

No li interessava saber coses de mi. Crec que em respectava en qualitat de nou company d'armes que des del primer dia havia manifestat les ganes que tenia de col·laborar i havia mantingut la paraula donada. Havia estat així de senzill, potser perquè li aportava moltes més coses de les que fins aleshores havia rebut d'altres, com vaig poder comprovar ben aviat: després de cada publicació apareixien un parell de voluntaris que asseguraven que volien col·laborar amb WikiLeaks. Però, quan se'ls encomanaven tasques concretes, amb molta sort, de cent voluntaris en responia un. En algun cas vaig arribar a encarregar una feina a cent persones diferents, de manera que vaig haver d'explicar el mateix cent vegades, i al final tot l'esforç va ser en va.

Crec que al Julian això li havia passat molt sovint, i per això estava encantat d'haver trobat un aliat en mi. WikiLeaks va afavorir de seguida una estreta unió entre nosaltres, ja que teníem els mateixos ideals. Estàvem a la mateixa altura, o com a mínim això em pensava, encara que el Julian fos el fundador de WikiLeaks i tingués més experiència que jo.

WikiLeaks i Goliat. El cas de la banca Julius Bär

El gener del 2008 vaig començar a col·laborar amb WikiLeaks de debò i per primera vegada em vaig implicar directament en una publicació. Algú havia carregat un batibull de xifres i càlculs, organigrames, fluxos d'operacions i contractes a la nostra bústia de correu. ¿Per a què servia tot allò? El Julian i jo vam necessitar un parell de dies només per donar un cop d'ull a tot el material. Centenars de pàgines que reproduïen la correspondència interna, les notes i els còmputos del banc Julius Bär, una de les entitats bancàries privades més importants de Suïssa.

Les persones que dipositen els seus diners en bancs a Suïssa no sempre ho fan empeses per l'amor a l'aire pur dels Alps. Gràcies a aquells documents es podia comprendre com s'havien ocultat fortunes milionàries de possibles inspeccions fiscals, i es posava de manifest mitjançant casos concrets. Es tractava de fortunes d'entre cinc i cent milions de dòlars per client. Amb els impostos evadits per aquelles quantes desenes de persones amb elevats ingressos, s'haurien pogut portar a terme in comptables projectes socials.

El refinament d'aquell banc era sorprenent. Un complex sistema de companyies subsidiàries i transaccions financeres garantia que els diners ubicats a les illes Caiman estiguessin protegits de possibles intervencions fiscals. I, de passada, mentre amagava els fluxos d'efectiu en interès dels seus clients, el